

Nr 17

Av herr Ekström i Iggesund m. fl., om viss ändring i lagen angående inbetalning av kommunernas andelar i folkpensioner m. m.

I lag av den 30 juni 1947 (nr 398) med därefter företagna ändringar har kommunernas bidrag till kostnaderna för folkpensioneringen reglerats. Kommunbidragen beräknas å tilläggspensioner, änkepensioner, hustrutillägg, änke- och änklingsbidrag, index- och standardtillägg å dessa förmåner samt å vårdtillägg. Dessutom deltar kommunerna i kostnaderna för kommunala bostadstillägg och särskilda barnbidrag.

Såsom en följd av flera samverkande faktorer har sedan lagen trädde i kraft en för kommunerna synnerligen ogynnsam successiv förskjutning i fördelningen av kostnaderna mellan stat och kommuner ägt rum. I sitt utlåtande nr 38 till 1957 års riksdag i anledning av väckta motioner angående utredning av frågan om kommunernas andel av folkpensioneringskostnaderna lämnade andra lagutskottet en redogörelse för utvecklingen fram till år 1956. Härav framgick att det inträtt en förändring i kostnadsfördelningen på mer än 20 procent. En påbyggnad av statistiken fram till innevarande år skulle säkerligen utvisa, att denna för kommunerna bekymmersamma utveckling fortsatt.

Med hänsyn till att samtliga de problem, som sammanhänger med den vittomfattande reformering av vårt pensionsväsende som hittills beslutats, ännu icke funnit sin lösning, torde det likväl vara motiverat att ytterligare vänta med att aktualisera frågan om kostnadsfördelningen. Däremot borde man utan att därmed föregripa kommande utredning och beslut kunna överväga en översyn av lagen den 26 september 1947 (nr 770) med därefter vidtagna ändringar angående inbetalning av kommunernas andelar i folkpensioner m. m. Enligt denna lag har kommunerna att före utgången av mars månad till pensionsstyrelsen inbetala sin andel av kostnaderna för det senast förflutna året, dock med det tillägget att inbetalning icke behöver ske förrän inom en månad efter det att meddelande om beloppets storlek kommit kommunen till handa. Om likvid icke erlägges inom föreskriven tid, ålägges kommunen att gälda ränta efter sex procent från den dag inbetalningen senast skulle ha skett till och med den dag inbetalning sker.

Eftersom folkpensioneringskostnaderna numera belastar kommunernas ekonomi i sådan omfattning, att desamma i vissa fall utgör mer än två kronor per skattekrona, och denna utveckling väl knappast kunde förutses vid

lagens ikraftträdande, skulle givetvis en ändring av inbetalningssystemet innebära en önskvärd förbättring av kommunernas likviditet. Skattemedlen tillställs kommunerna sex gånger om året, men den betydande pensionsandelen måste kommunerna erlægga till staten vid ett enda betalningstillfälle. Av inhämtade uppgifter framgår, att många kommuners knappa tillgång på likvida medel har till följd att man nödgas inbetala sina andelar efter respittidens utgång och följaktligen därigenom åsamkas ränteutgifter. För år 1957 utgjorde antalet kommuner, som icke inom föreskriven tid kunde erlægga pensionsandelen, 203. Det debiterade räntebeloppet uppgick till 236 310 kronor. För år 1958 var motsvarande siffror 189 resp. 146 149 kronor. Man kan i detta sammanhang icke underlåta erinra om att kommunerna på en rad områden, där staten åtagit sig att lämna bidrag, får vänta avsevärd tid på statsbidragen utan att gottgöras för ränta.

Det borde utan alltför stora administrativa svårigheter kunna ordnas på så sätt, att kommunerna finge inbetala sin pensionsandel terminsvis, exempelvis under samma månader som skattemedlen erhålles. En lösning härvidlag vore att pensionsandelen påfördes den redovisningsräkning över kommunalskatt m. m., som länsstyrelserna årligen tillställer kommunerna jämlikt gällande uppbördsförordning. Därigenom skulle andelen automatiskt bli fråndragen kommunen tillkommande skatt och ränteberäkningarna helt bortfalla.

Under åberopande av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta

- a) sådan ändring av lagen den 26 september 1947 i dess nuvarande lydelse angående inbetalning av kommunernas andelar i folkpensioner m. m. att i motionen anförda synpunkter tillgodoses, och
- b) att vederbörande utskott måtte utarbета härför erforderlig lagtext.

Stockholm den 13 januari 1960

Sven Ekström
i Iggesund

John Eriksson
i Bäckmora

Thorbjörn Fällidin

Einar Asp

Jan-Ivan Nilsson
i Tvärålund